

Анотація до курсу «Міжнаціональна толерантність в ЗМК як тренд»

Міжетнічна (міжнаціональна) толерантність – це терпимість, яка за своїм змістом в сучасних обставинах швидше повинна бути споконвічною основою взаєморозуміння, солідарності, а не проявом довготерпіння і страждання. У зв'язку з цим толерантність – не просто пасивна терпимість, вона передбачає активну позицію всіх зацікавлених сторін, і одночасно відмова від нав'язування своєї точки зору однієї зі сторін. Особливого значення набуває вивчення етнічних стереотипів та соціальних настановлень у сфері міжнаціональних відносин, оскільки саме вони є найважливішими елементами формування етнічних меж, що безпосередньо визначають характер міжетнічного сприйняття та взаємодії.

Мета вивчення курсу: визначити сфери взаємодії етнічних спільнот, в яких можливі прояви етнічних меж між етнічними угрупованнями з різними культурними та соціальними характеристиками.

Структура курсу. В першому модулі студенти розглядають такі види толерантності: гендерна толерантність – неупереджене ставлення до представників іншої статі, неприпустимість апріорного приписування людині недоліків іншої статі, відсутність ідей про перевагу однієї статі над іншою; вікова толерантність – неупередженість до апріорних “недоліків” людини, пов'язаних з її віком; вікова толерантність цілком може поєднуватися із прийнятою у багатьох культурах повагою до осіб похилого віку; освітня толерантність; очевидно, що даний тип толерантності має відношення до побутової сфери і не пов'язаний з обговорюваним питанням, де рівень освіти суб'єктів права є вирішальним чинником; міжнаціональна толерантність – ставлення до представників різних націй, здатність не переносити недоліки і негативні дії окремих представників національності на інших людей, ставитися до будь-якої людини з позиції “презумпції національної невинності”.

В другому модулі студентам пропонується прослідкувати такі види толерантності: расова толерантність – відсутність упереджень до представників іншої раси; релігійна толерантність – ставлення до догматів різних конфесій, релігійності з боку віруючих і невіруючих, представників різних конфесійних груп; географічна толерантність – неупередженість до жителів невеликих або провінційних міст, сіл і інших регіонів з боку столичних жителів і навпаки; міжкласова толерантність – терпиме ставлення до представників різних майнових шарів – багатих до бідних, бідних до багатих; фізіологічна толерантність – ставлення до хворих, інвалідів, фізично неповноцінних, осіб із зовнішніми недоліками і т.д.; політична толерантність – ставлення до діяльності різних партій і об'єднань, висловлювань їх членів і т.д.; сексуально орієнтована толерантність – неупередженість стосовно осіб з нетрадиційною сексуальною орієнтацією; маргінальна толерантність (толерантність стосовно маргіналів) – ставлення до бездомних, жебраків, наркоманів, алкоголіків, ув'язнених і т.д.

Вивчення курсу передбачає систематизацію знань про:

1. Толерантність як тренд в ЗМК;
2. технології, що функціонують у медіагалузі, та здатні змінювати соціальний простір; теорію та практику суспільних комунікацій в історичній ретроспекції; особливості генерування та впровадження соціально-комунікаційних технологій (циклів);
3. характеристики міфотворчості, «машини чуток», медіа-тероризму, медіанасильства та ідеологічного терору як сфери спеціального знання та інформаційно-комунікаційної практики; особливості впливу на співробітників медіа з боку ворожих спецслужб.

Опанування практичними аспектами курсу передбачає оптимізацію **вмінь** щодо:

1. орієнтуватися в прийомах висвітлення новин про різні соціальні групи;
2. використовувати жанри для подачі і висвітлення матеріалів соціальної тематики;
3. генерувати власні тексти, відео, матеріали для соціальних мереж.

Корисні джерела:

1. Драгунский Д. В. Навязанная этничность // Полис— 1993 — № 5 — С. 27.
2. Конфликтная этничность и этнические конфликты. — М., 1994. — С. 4 — 14.
3. Соколовский С. В. Парадигмы этнологического знания // Этнографическое обозрение — 1994 — №2 — С. 8
4. Кушнер П. И. Этнические территории и этнические границы. М., 1951. — С. 18.
5. Ethnic Groups and Boundaries. The Social Organization of Culture Difference. / Ed. By F. Barth. Universitets Forlaget / Allen & Unwin, 1969 (reprint 1982).
6. Арутюнян Ю. В., Дробижева Л. М. Многообразие культурной жизни народов СССР. — М., 1987; Русские. Этнологические очерки. — М., 1992.
7. Арутюнян Ю. В., Дробижева Л. М. Вказ. праця. — С. 142.
8. Тишков В. А. Идентичности и культурные границы // Идентичность и конфликт в постсоветских государствах. — М., 1997.
9. Идентичность и конфликт в постсоветских государствах. — М., 1997 — С. 10.
10. Barth F. Enduring and Emerging Issues in the Analysis at Ethnicity // The Antropology of Ethnicity / Beyond "Ethnic Groups and Boundaries" / Eds.: H. Vermeulen, C. Govers. Amsterdam: Het Spinhuis, 1994. — P. 20 — 32.
11. Тишков В. А. Этнический конфликт в контексте обществоведческих теорий // Социальные конфликты: экспертиза, прогнозирование, технологии разрешения. Вып. 2. Ч. 1 — М., 1992. — С. 36; Дробижева Л. Н. Интеллигенция и национализм. Опыт постсоветского пространства // Этничность и власть в полиэтнических государствах. — М., 1994. — С. 71 — 84.

12. Попов А. А. Причины возникновения и динамика развития конфликтов // Идентичность и конфликт в постсоветских государствах. – С. 280.
13. Лебедева Н. М. Социальная психология этнических миграций. – М., 1993. – С. 71 – 72.
14. Дробижева Л. М. Социально-культурная дистанция как фактор межэтнических отношений // Идентичность и конфликт в постсоветских государствах. – М. 1997.